

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МЕНЕДЖМЕНТ МИТНОЇ СПРАВИ»

рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
галузь знань – 29 «Міжнародні відносини»
спеціальність – 292 «Міжнародні економічні відносини»
освітня програма – «Міжнародна логістика і митна справа»
вид дисципліни – вибіркова
факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2023/2024 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченю радою факультету міжнародних
економічних відносин та туристичного бізнесу

“29” серпня 2023 року, протокол №1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Майборода О.Є. - к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин імені
Артура Голікова

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура
Голікова

Протокол від “28” серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри міжнародних економічних відносин
імені Артура Голікова

Надія КАЗАКОВА

(підпис)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми (керівником проектної
групи) «Міжнародна логістика і митна справа» першого (бакалаврського) рівня вищої
освіти

Гарант освітньо-професійної програми (керівник проектної групи)
«Міжнародна логістика і митна справа» першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти

Олена ХАНОВА

(підпис)

Програму погоджено науково-методичною комісією
факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від “29” серпня 2023 року № 1

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних
відносин та туристичного бізнесу

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА

(підпис)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Менеджмент митної справи» складена відповідно до освітньо-професійної програми
«Міжнародна логістика і митна справа»
підготовки бакалавра
за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни «Менеджмент митної справи» є оволодіння теоретичними знаннями щодо задоволення потреб стратегічного та поточного митного менеджменту, а також набуття практичних навичок щодо менеджменту митної справи та актуальних проблем податкової системи.

1.2.Основними завданнями вивчення дисципліни «Менеджмент митної справи» є:

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

ЗК4. Здатність продукувати нові ідеї, системно мислити, проявляти креативність, гнучкість, уміння управляти часом.

ЗК5. Здатність до усної та письмової загальної комунікації державною та іноземними мовами.

ЗК6. Здатність спілкуватися іноземними мовами.

ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, пошуку, оброблення та оцінювання інформації, процесів та явищ з різних джерел з метою виявлення проблем, формулювання висновків (рекомендацій), вироблення рішень на основі логічних аргументів, забезпечення якості виконуваних робіт з урахуванням національних та міжнародних вимог, адаптації та дій в новій ситуації.

ЗК8. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків

ЗК9. Уміння бути критичним та самокритичним до розуміння чинників, які спровокують позитивний чи негативний вплив на спілкування з представниками інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності та мультикультурності та поваги до них.

ЗК10. Здатність мотивувати та розробляти ефективну систему організації праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.

ЗК11. Здатність брати участь у розробці проектів, мотивувати людей та рухатися до спільнії мети, діяти соціально відповідально і свідомо.

ЗК12. Вміння використовувати набуті знання, розуміти предметну область та професію на практиці, бути відкритим до застосування знань з урахуванням конкретних ситуацій.

- формування наступних фахових компетентностей:

ФК1. Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/дезінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції.

ФК2. Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин.

ФК3. Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку.

ФК4. Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мікро-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

ФК5. Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного середовища та вміти адаптуватися до них.

ФК6. Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі.

ФК7. Здатність аналізувати теорії та механізми реалізації міжнародних валютно-фінансових і кредитних відносин.

ФК8. Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними, у тому числі, логістичних.

ФК9. Здатність до діагностики стану досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

ФК10. Здатність обґрунтовувати доцільність застосування правових, економічних та дипломатичних методів (засобів) вирішення конфліктних ситуацій на міжнародному рівні.

ФК11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причиннонаслідкових та просторово-часових зв'язків

ФК12. Здатність використовувати нормативно-роздорядчі документи та довідкові матеріали при здійсненні професійної діяльності у сфері міжнародних економічних відносин.

ФК13. Здатність проводити оцінку та аналіз безпекової компоненти у міжнародних економічних відносинах.

ФК14. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами.

ФК15. Здатність застосувати методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

ФК16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

ФК17. Здатність розробки програм щодо участі України в міжнародно-правовому співробітництві та регулювання митної справи в рамках інтеграційних об'єднань світу з точки зору перетину кордонів на налагодження логістичного середовища всесвіту

1.3. Кількість кредитів –5.

1.4. Загальна кількість годин –150 год.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	
Семестр	
7-й	
Лекції	
32 год.	
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	- год.
Лабораторні заняття	
- год.	- год.
Самостійна робота	
86 год.	
в т.ч. індивідуальні завдання	
контрольна робота – 10 год	

1.6. Загальні результати навчання:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів:

ПРН1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, у тому числі в сфері міжнародної логістики та митної справи, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

ПРН2. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземними мовами усно і письмово, фахово використовувати економічну термінологію.

ПРН3. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення.

ПРН4. Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них (у тому числі міжнародної логістики та митної справи); формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

ПРН5. Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до них.

ПРН6. Планувати, організовувати, мотивувати, оцінювати та підвищувати результативність колективної праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера, з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.

ПРН7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовоно інтерпретувати отримані результати.

ПРН8. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції.

ПРН9. Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютнофінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій у міжнародній логістики та митної справи.

ПРН10. Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку.

ПРН11. Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

ПРН12. Здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, у тому числі, міжнародної логістики та митної справи, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати оцінки результативності їх функціонування.

ПРН13. Підбирати і вміло застосовувати аналітичний інструментарій дослідження стану та перспектив розвитку окремих сегментів міжнародних ринків товарів і послуг з використанням сучасних знань про методи, форми й інструменти регулювання міжнародної торгівлі.

ПРН14. Розуміти і застосовувати теорії, принципи, засоби й інструменти реалізації міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин.

ПРН15. Визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

ПРН16. Демонструвати знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства, у тому числі, міжнародної логістики та митної справи, у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

ПРН17. Визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні, юридичні та дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України.

ПРН18. Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

ПРН19. Розуміти та застосовувати чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо у сфері міжнародних економічних відносин, у тому числі, міжнародної логістики та митної справи.

ПРН20. Відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин, у тому числі в сфері міжнародної логістики та митної справи.

ПРН21. Розуміти і мати навички з ведення ділового протоколу та ділового етикету у сфері міжнародних економічних відносин, враховуючи особливості міжкультурного спілкування на професійному та соціальному рівнях, як державною так і іноземними мовами.

ПРН22. Застосовувати відповідні методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин, у тому числі, міжнародної логістики та митної справи, для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

ПРН23. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні.

ПРН24. Обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційноаналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків, у тому числі, міжнародної логістики та митної справи.

ПРН25. Презентувати результати дослідження на базі яких, розробляються рекомендації та заходи з адаптації до змін міжнародного середовища.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні основи організації митного менеджменту

Тема 1. Основи менеджменту митної діяльності.

Становлення митного менеджменту Характеристика та класифікація об'єктів митного менеджменту. Методи управління митною діяльністю. Історія становлення митного менеджменту. Об'єкти митного менеджменту. Методи управління митною діяльністю. Митні платежі і тарифи. Сутність управління в митній службі. Загальні вимоги до якості результатів праці митних органів. Система управління якістю за стандартами ISO 9000.

Тема 2. Організаційна система управління митною діяльністю.

Державна фіiscalна служба України як суб'єкт забезпечення митної безпеки держави. Організаційна структура управління митною діяльністю. Порядок взаємодії митних і податкових служб. Сутність Державної фіiscalної служби України як суб'єкт забезпечення митної безпеки держави. Організаційна структура управління митною діяльністю. Порядок взаємодії митних і податкових органів. Типи і види організаційних структур у митній службі. Митна та податкова політика України. Сутність національної безпеки. Сутність державної митної служби України.

Тема 3. Стратегічні аспекти менеджменту митної діяльності.

Стратегія митного менеджменту: види і підходи до її планування. Концепція стратегічного менеджменту митної діяльності. Чинники, що впливають на розвиток стратегічного менеджменту митної діяльності. Сутність стратегії митного менеджменту: види і підходи до її планування. Концепція стратегічного менеджменту митної діяльності. Сутність організаційної структури митної служби. Типи організаційних структур. Стадії зростання організацій, різноманітні кризи і шляхи їх вирішення.

Тема 4. Управління пропуском товарів та інших предметів через митний кордон України.

Технологія управління пропуском товарів та інших предметів через митний кордон України. Структура ризиків митної діяльності. Система управління митними ризиками. Охарактеризуйте технологію управління пропуском товарів та інших предметів через митний кордон України. Структура ризиків митної діяльності. Порядок організації взаємодії митних

органів в зоні прикордонного та митного контролю транспортних засобів, вантажів та товарів. Реалізація практичних заходів з управління ризиками з урахуванням пріоритетних напрямів розвитку. Реєстр ризиків. Електронний регіональний профіль ризику. Перелік митних формальностей за результатами застосування СУР.

Тема 5. Управління фінансовими потоками митної діяльності. Митний борг.

Регіональна митна логістика. Механізм управління фінансовими потоками митної діяльності. Розвиток та удосконалення механізму управління фінансовими потоками митної діяльності. Напрями розвитку регіональної митної логістики. Механізм управління фінансовими потоками митної діяльності. Шляхи удосконалення механізму управління фінансовими потоками митної діяльності. Організація митної логістики. Логістична організація процесу митної переробки вантажів на локальному рівні. Митна діяльність логістичної функції. Роль фінансового контролю у митній справі. Створення багатофункціональної комплексної системи «Електронна митниця». Сутність митного боргу. Методи оцінювання митного боргу. Механізм управління митним боргом. Результат ведення претензійної роботи. Мета оцінки й вибір стандарту вартості. Основні засади управління державним боргом.

Розділ 2. Менеджмент окремих митних податків і зборів

Тема 6. Порядок розгляду заяв та скарг в митних органах України.

Порядок звернення громадян до митних органів. Особливості розгляду заяв та скарг, що надаються до митних органів України. Порядок вирішення звернень, що надходять до митних органів. Особливості розгляду заяв та скарг, що надаються до митних органів України. Порядок вирішення звернень, що надходять до митних органів. Специфіка письмового звернення. Процес реєстрації письмового звернення. Попередній розгляд звернень громадян. Термін розгляду звернень громадян. Специфіка особистого прийому громадян. Роль засобів масової інформації в процесі звернення громадян до митних органів.

Тема 7. Адміністративний арешт предметів, що перетинають митний кордон України.

Форми виходу підприємства на зовнішній ринок. Митні правила і відповідальність за митні правопорушення. Порядок здійснення адміністративного арешту предметів, що перетинають митний кордон України. Судова практика розгляду кримінальних справ стосовно предметів, що перетинають митний кордон України. Вихід компаній на міжнародний ринок. Митні правила України. Адміністративні стягнення за порушення митних правил.

Тема 8. Митна логістика

Складові митної логістики. Логістична інфраструктура як форма управління митною діяльністю. Процедури митної логістики суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Митний режим. Види митних режимів залежно від накладання мита. Класифікація митних режимів. Тенденції характерні для сучасного ринку логістичних послуг в Україні.

Тема 9. Державне управління митною діяльністю суб'єкта господарювання.

Нормативно-правове забезпечення митної діяльності суб'єкта господарювання. Державна реєстрація та звітність суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності. Оформлення

митної документації. Групи правових актів стосовно врегулювання митних відносин. Система законодавчих актів, які регулюють діяльність митних органів. Перелік документів, що подає уповноважена особа, суб'єкт ЗЕД або за його дорученням уповноважена особа для прийняття на облік. Митний контроль. Облік в митниці.

Тема 10. Досвід країн ЄС щодо управління митною діяльністю.

Державне управління митною діяльністю в країнах ЄС. Механізм адаптації національного товаровиробника до умов світової торгівлі. Світовий досвід запобігання корупції в митній справі. Митний союз. Загальновизнаний мінімум правоздатності, необхідний для міжнародно-правового визнання митного союзу.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
		л	п	ла б	ін д	ср
1	2	3	4	5	6	7

Розділ 1. Теоретичні основи організації митного менеджменту

Тема 1. Основи менеджменту митної діяльності	11	2	2			7
Тема 2. Організаційна система управління митною діяльністю	16	4	4			8
Тема 3. Стратегічні аспекти менеджменту митної діяльності	12	2	2			8
Тема 4. Управління пропуском товарів та інших предметів через митний кордон України.	15	4	4			7
Тема 5. Управління фінансовими потоками митної діяльності. Митний борг.	16	4	4			8
Разом за розділом 1	70	16	16			38

Розділ 2. Менеджмент окремих митних податків і зборів

Тема 6. Порядок розгляду заяв та скарг в митних органах України.	12	2	2			8
Тема 7. Адміністративний арешт предметів, що перетинають митний кордон України.	15	4	4			7
Тема 8. Митна логістика	15	4	4			7
Тема 9. Державне управління митною діяльністю суб'єкта господарювання.	16	4	4			8
Тема 10. Досвід країн ЄС щодо управління митною діяльністю.	12	2	2			8
Індивідуальне завдання - контрольна робота	10					10
Разом за розділом 2	80	16	16			48
Усього годин	150	32	32			86

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Основи менеджменту митної діяльності	2
2.	Організаційна система управління митною діяльністю	4
3.	Стратегічні аспекти менеджменту митної діяльності	2
4.	Управління пропуском товарів та інших предметів через митний кордон України.	4
5.	Управління фінансовими потоками митної діяльності. Митний борг.	4
6.	Порядок розгляду заяв та скарг в митних органах України.	2
7.	Адміністративний арешт предметів, що перетинають митний кордон України.	4
8.	Митна логістика	4
9.	Державне управління митною діяльністю суб'єкта господарювання.	4
10.	Досвід країн ЄС щодо управління митною діяльністю.	2
	Разом	32

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 1 "Основи менеджменту митної діяльності". Прочитати рекомендовані наукові статті. Підготуватися до дискусії	7
2.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 2 "Організаційна система управління митною діяльністю". Прочитати рекомендовані наукові статті. Підготуватися до дискусії	8
3.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 3 "Стратегічні аспекти менеджменту митної діяльності". Прочитати рекомендовані наукові статті. Підготуватися до дискусії	8
4.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на семінарське заняття за темою 4 "Управління пропуском товарів та інших предметів через митний кордон України". Прочитати рекомендовані наукові статті. Підготуватися до дискусії	7
5.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 5 "Управління фінансовими потоками митної діяльності. Митний борг.". Прочитати рекомендовані наукові статті. Підготуватися до дискусії	8
6.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 6 "Порядок розгляду заяв та скарг в митних органах України". Прочитати рекомендовані наукові статті. Підготуватися до дискусії	8
7.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 7 "Адміністративний арешт предметів, що перетинають митний кордон України". Прочитати рекомендовані наукові статті. Підготуватися до дискусії	7
8.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 8 "Митна логістика ". Прочитати рекомендовані наукові статті. Підготуватися до дискусії	7
9.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 9 "Державне управління митною діяльністю суб'єкта господарювання ". Прочитати рекомендовані наукові статті. Підготуватися до дискусії	8
10.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 10 "Досвід країн ЄС щодо управління митною діяльністю". Прочитати рекомендовані наукові статті. Підготуватися до дискусії	8

11.	Індивідуальне завдання - контрольна робота	10
	Разом	86

6. Індивідуальне завдання

Індивідуальне завдання з дисципліни «Менеджмент митної справи» є контрольна робота.

Мета контрольної роботи є формування у студентів системи знань з дисципліни «Менеджмент митної справи», основою яких є набуття практичних навичок щодо використання нормативних документів та інформації у процесі здійснення практичної діяльності у відповідному фаховому напрямку.

У ході виконання запропонованих завдань передбачається самостійна робота студентів стосовно підбору необхідної інформації з різноманітних джерел, а також вивчення та узагальнення матеріалів, що підлягали вивченю та дослідженню.

Кожен студент отримує індивідуальну тему контрольної роботи та захищає її протягом семестру згідно навчального плану.

Контрольна робота виконується на аркушах формату А4. Відповіді на питання повинні містити посилання на використану літературу, чинне законодавство України, наприкінці контрольної роботи необхідно привести перелік літератури. Максимальна кількість балів за виконання контрольної роботи – 10 балів.

Термін виконання – не пізніше ніж за 20 днів до початку залікового тижня. Детальні вимоги до змісту індивідуальних завдань, критерії оцінювання та оформлення контрольної роботи наведені в НМКД дисципліни «Менеджмент митної справи».

Контрольна робота направлена на вирішення основних завдань, які розкривають тему контрольної роботи.

Теми контрольних робіт «Менеджмент митної справи»

1. Історичний розвиток митної справи.
2. Організація діяльності митної справи в Україні.
3. Спеціалізовані митні установи та організації, їх особливості.
4. Відмінність між міжнародними та міждержавними пунктами пропуску.
5. Основні групи технічних засобів митного контролю за призначенням.
6. Митні процедури на транспорти.
7. Пільговий режим митного контролю.
8. Суспільна небезпечність контрабанди.
9. Відповіальність за вчинення порушення порушень митних правил.
10. Правовий та соціальний захист працівників митних органів.
11. Переміщення через митний кордон транспортних засобів.
12. Правовий статус Державної митної служби України.
13. Загальна контрабанда, склад злочину.
14. Регіональна митниця, митниця і митний пост.
15. Спеціальна контрабанда, склад злочину.
16. Взаємодія митних органів з іншими державними органами.
17. Посадові особи митних органів України, їх правовий статус.
18. Атестація посадових осіб митних органів України.
19. Переміщення фізичними особами валюти.
20. Види та форми митних декларацій.
21. Гуманітарна допомога. Визначення, порядок здійснення митного контролю.
22. Відповіальність і профілактика правопорушень.
23. Структура системи митних органів.
24. Особливості порушення митним органом кримінальних справ про контрабанду .
25. Податки і збори, що стягаються митними органами.

7. Методи навчання

Методи навчання – взаємодія між викладачем і студентом, під час якої відбувається передача та засвоєння знань, умінь і навичок від викладача до студента, а також самостійної та індивідуальної роботи студента.

При проведенні визначених планом видів занять використовуються такі методи:

- Під час викладення навчального матеріалу:
  - словесні (бесіда, пояснення, розповідь, інструктаж);
  - наочні (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження);
  - практичні (вправи, практичні роботи, дослідні роботи).
- За організаційним характером навчання:
  - методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності;
  - методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності;
  - методи контролю та самоконтролю у навчанні;
  - бінарні (поєднання теоретичного, наочного, практичного) методи навчання.
- За логікою сприймання та засвоєння навчального матеріалу: індуктивно-дедукційні, репродуктивні, прагматичні, дослідницькі, проблемні тощо.

8.Методи контролю

Контрольні заходи проводяться з метою оцінки рівня підготовки студентів з дисципліни на різних етапах її вивчення і здійснюються у вигляді поточного та підсумкового семестрового контролю (екзамену).

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять у формі усного опитування, виступів студентів при обговоренні питань; виконання практичних робіт; у формі поточного письмового тестування (або дистанційно на платформі Moodle); підготовки та захисту контрольної роботи; самостійної роботи студентів тощо.

Загальна кількість балів поточного контролю за успішне виконання завдань становить 60. У разі непідготовленості до практичних занять з неповажних причин студент одержує « – 5 балів», за несвоєчасне виконання практичних робіт в установлений термін кількість балів зменшується. Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення підсумкової оцінки, при проведенні екзамену.

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень студента. Він здійснюється під час проведення екзамену. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40.

Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння окремих розділів.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання				Екзамен	Сума
Розділ 1	Розділ 2	Контроль робота, передбачена навчальним планом	Разом		
T1-T5	T6-T10	10	60	40	100
50					

Структура та складові поточної та підсумкової оцінки з дисципліни:

Поточний контроль – 60 балів. З них:

-30 балів (активна робота на практичних заняттях 4-5 балів за кожне заняття, що передбачає вирішення практичних завдань);

-20 балів (10*2 поточний тестовий контроль);

- 10 балів – тези доповіді (контрольна робота).

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення екзамену.

Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин

Вміст екзаменаційного білета й оцінювання відповідей на екзамені:

- 10 балів (теоретичне питання);

- 10 балів (надати визначення 2 поняттям, кожне з яких має вагу в 5 балів);

- 10 балів (5 тестових питань по 2 бали);

- 10 балів (практичне завдання - розв'язання ситуації)

За бажанням студент має можливість обрати тестову форму екзаменаційного білета (білет містить 20 тестових завдань, студент одержує 2 бали за кожну вірну відповідь)

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на екзамені студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

За підсумками поточного та підсумкового контролю студент може набрати від 0 до 100 балів включно.

У разі настання / подовження дії **обставин непоборної сили** здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання надається можливість скласти **екзамен в тестовій формі** (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь) **дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Менеджмент митної справи», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5012>

Шкала оцінювання

Набрана сума балів за 100-баловою шкалою переводиться у 4-рівнева шкала оцінювання у такий спосіб:

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

10. Рекомендована література

Основна література

1. Макаренко А. В., Приймаченко Д. В. Попередні рішення в сфері митної справи: монографія. – Серія: “Митна політика” – Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2022. – 173 с.
2. Митний кодекс України: станом на 2 вересня 2019 р. (відпов. офіц. текстові). – Київ: Право, 2019. – 428 с.
3. Митне право: навч. посіб./ О. П. Рябченко, В. Я. Мацюк, В. В. Чмелюк, І. П. Петрова [та інш.] ; за заг. ред. к.ю.н. І. П. Петрової; Ун-т держ. фіскаль. служби України. – Ірпінь: ВПЦ УДФСУ, 2020. – 470 с. – (Серія «Податкова та митна справа в Україні», т. 140).
4. Податковий Кодекс України від 02.12.2010 №2755-VI
5. Митний Кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI
6. Господарський Кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV.
7. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» 16 квітня 1991 року № 959-XII
8. Закон України від 21.12.2010 №2829-VI «Про митний тариф України».
9. Мушенок В. Адміністративно-правові засади реалізації принципів митного оформлення в системі митної політики України. Адміністративне право і процес. №7, 2020, С.158-162
10. Несторишен І. В., Бережнюк І. Г., Брендак А. І. Система управління митними ризиками в контексті спрощення митних процедур. Modern Economics. № 22, 2020. С. 59-63.
11. Чумак В. В. Особливості діяльності митних органів щодо протидії контрабанді. Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка. Том 3 № 91, 2020, С.320-327

Допоміжна література

1. Система управління ризиками в державній митній справі України моногр. / за заг. ред. О. А. Фрадинського. Хмельницький, 2019. 282 с.

2. Фінансово-економічні аспекти реалізації митної політики України: Збірник тез доповідей та матеріалів учасників круглого столу студентського Науково-практичного гуртка митної справи кафедри фінансового менеджменту. – 16 грудня 2020 р. – Львів: ФУФБ, 2020. – 98 с.
3. Прийняття управлінських рішень : навчальний посібник / Ю.Є. Петруня, Б. В. Літовченко, Т. О. Пасічник та ін. за ред. Ю. Є. Петруні. — Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. – 276 с.
4. Туржанський В. А., Несторишен І. В. Система аналізу та управління ризиками в контексті забезпечення митної безпеки України. Центральноукраїнський науковий вісник. Кропивницький. Економічні науки вип. 35. Кропивницький : ЦНТУ, 2019. С. 24-32.
5. Особливості та проблеми здійснення митного контролю в контексті європейської інтеграції. О. Красівський, В. Товт. Аспекти публічного управління Том 9 № 1, 2021, С.106-112
6. Міжнародна конвенція про спрощення і гармонізацію митних процедур (Кіотська конвенція) від 18 травня 1973 р.
7. Regulation (EC) № 450 of the European Parliament and of the Council of 23 April 2008 laying down the Community Custom Code (Modernized Customs Code). Official Journal of European Communities. L 145, 1. P. 67.

11.Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. <http://www.ukrstat.gov.ua> - сайт Державної служби статистики України
3. <https://bank.gov.ua> - офіційний сайт НБУ
4. <https://www.business.ua> – сайт газети «Бізнес»
5. <https://companion.ua> – сайт новин українського бізнесу.
6. <https://www.business.ua> – сайт «Ділова преса»
7. <https://customs.gov.ua> - офіційний сайт Державної митної служби України
8. <http://translogistics.com.ua> – сайт журналу «Транспорт і логістика»
9. <http://finukr.org.ua> – сайт журналу «Фінанси України»
10. <https://logist.fm/journal/recent> - сайт журналу «Дистрибуція та логістика»
11. <https://www.me.gov.ua> – офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України
12. <https://mfa.gov.ua> – офіційний сайт міністерства закордонних справ України
13. <https://www.mof.gov.ua/uk> – офіційний сайт Міністерства фінансів України
14. <https://www.rada.gov.ua> – офіційний сайт ВР України
15. <https://www.worldbank.org> – офіційний сайт Світового банку
16. <https://www.wto.org> – офіційний сайт СОТ

12. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

- дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;
- дистанційно на платформі Moodle (<https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5012>) проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;
- аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 10% практичних та семінарських занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з забороною відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти **екзамен** в

тестовій формі дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Менеджмент митної справи», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5012>